СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ. OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 60. Джерзі Сисі, Н. Дж., понеділок, 15-го березня, 1937. VOL. XLV. No. 60. Jersey Ciey, N. J., Monday, March 15, 1937. THREE CENTS

ҐЕНЕРАЛЬНА МОТОРОВА КОМПАНІЯ ПОГОДИЛАСЯ З ЮНІЄЮ

ДІТРОЙТ. — Ґенеральна Моторова Корпорація добилася в пятницю остаточної угоди з юнією „Юнайтид Автомобіл Воркерс оф Америка" про ріжні питання, що свого часу викликали в фабриках підприємства довгий „сидячий страйк".

Угода дає юнії уступства щодо умовин праці, але не щодо заплати й часу праці. Юнія відступила від свого домагання визначити мінімальну заплату та від домагання 34-годинного тижня праці. Зате юнія добилася встановлення машинерії, яка має полагоджувати жалоби робітників до підприємства.

Голова юнії заповів, що він негайно предложить цю угоду робітникам до потвердження.

Сюди приїхав стейтовий ґубернатор Мерфі, щоби повести переговори з підприємством Крайслера, в котрім ведеться страйк.

ПУБЛИЧНИЙ ВИСТУП 3 СЕНАТОРІВ ПРОТИ РУЗВЕЛТА.

НЮ ЙОРК.—Три демократичні сенатори: Дейвид Волш з Месечусетс, Едвард Берк з Небраски й Ройел Ковпленд з Ню Йорку, виступали тут на спільнім вічу в Карнеґі Гол з промовами проти пляну президента Рузвелта щодо реформи федерального судівництва.

Сенатор Волш доказував, що автори американської конституції хотіли зробити найвищий суд остаточним заборолом проти тиранії та що нарушення суду мусить відбитися тяжко на долі конституційних свобід.

Сенатор Берк говорив, що ухвалення реформи найвищого суду за пляном Рузвелта положить конець демократії в Америці. Сенатор Ковпленд відкликався до ріжнних н[illegible]ональних і релігійних груп в Америці, остерігаючи їх перед утратою всяких прав на випадок, як суд утратить право здержувати конґрес перед видаванням законів проти конституції.

ВЖИВАЄ СЛІВ ПРЕЗИДЕНТА ПРОТИ НЬОГО.

ВАШИНҐТОН.—Сенатор Ґвілер, провідник опозиції, промовляючи в сенаті про плян президента Рузвелта щодо реформи судівництва, підчас промови навів писання президента Рузвелта з 1933-го року, в котрих президент висказувався проти збільшення числа суддів, бо, мовляв, це мусить викликати замішання й, замісць справу поправити, ще її погіршити. Сенатор заявив, що він не боронить найвищого суду, а тільки виступає проти пляну президента.

Сенатор Норис, що говорив теж проти пляну, теж заявлявся за потребу реформи найвищого суду.

ТАВНСЕНД ЗАСУДЖЕНИЙ НА 30 ДНІВ ВЯЗНИЦІ.

ВАШИНҐТОН.—Місцевий федеральний суд засудив д-ра Е. Тавнсенда, звісного автора пляну про пенсії на старі літа, на ґривну в сумі 100 долярів й 30-дневу вязницю за те, що не послухав приказів палати послів.

Підчас переслухання в одному субкомітеті палати послів минулого травня, д-р Тавнсенд встав, наложив на голову капелюх і вийшов, не дивлячися на візвання предсідника комітету. Він ставав на суд за цей непослух місяць тому й тоді його признано винуватим.

У своїй заяві до преси з приводу цього присуду д-р Тавнсенд заявив: „Вони можуть увязнити мене, але не мою ідею".

ДЕБАТА ЗА НЕВТРАЛЬНІСТЬ У КОНҐРЕСІ.

ВАШИНҐТОН. — У пятницю палата послів конґресу взялася за резолюцію МекРейнолдса про невтральність Злучених Держав на випадок війни. Ця резолюція лишає урядові багато більше вільної руки на випадок війни, як уже в сенаті ухвалена резолюція сенатора Питмена.

ДОБИВАЮТЬСЯ ПІДВИШКИ ЗАПЛАТИ.

ПИТСБУРҐ (Па.). — Три великі сталеві підприємства, а саме: Джовнс енк Лефлин, Спенґ Челфент енк Ко. та Алеґені Стіл, погодилися з орґанізаційним комітетом сталевих робітників, що належать до Комітету для Промислової Орґанізації, про умовини праці. Підприємства згодилися підвищити робітничу заплату. Угода відноситься до 38,000 робітників.

РЕНД ЗГОДЖУЄТЬСЯ НА КОНФЕРЕНЦІЮ З СЕКРЕТАРКОЮ ПРАЦІ.

ВАШИНҐТОН. — Джеймс Ренд, президент Ремингтон Ренд Ко. відповів на заклик секретарки праці Перкинс, що він згоджується відбути з нею конференцію та дискутувати справу полагодження страйку.

Є це відповідь на публичний лист секретарки до нього.

УКРАЇНСЬКІ ПОСЛИ В КОМІСІЯХ ЛЕҐІСЛЯТУРИ.

Провідники партій в леґіслятурі Манітоба погодилися 26 лютого на склад ріжних комісій леґіслятури. В кожній комісії уряд має щонайменше одного члена більше, чим прочі партії. Посли українці є в таких комісіях:

Бачинський — комісія, поправок закона, комісія публичних рахунків і комісія привілеїв та виборів.

Ваврикiв — комісія рільництва, приватних законопроектів і поправок закона.

Лісовський — комісія приватних законопроектів, публичної обслуги і природних багацтв та комісія привілеїв.

ВИКИДАЮТЬ ЖИДІВСЬКИХ СТУДЕНТІВ.

ВИЛЬНО. — Заряд виленського університету виключив 54 жидівських студентів за те, що вони протестували проти впровадження університетського „ґетта".

ВИСТАВА ЛОЖОК.

У берлінському „Меркішер Музеум" уладжено тепер малу, але дуже цікаву виставу 400 ложок і ложочок з ріжних часів. Є там деревляні і срібні ложки, а найстарша походить з 465 р. Це срібна ложка королевої Турингії Басени, матери короля Франконії Кльодвіка.

УКРАЇНЕЦЬ ПРОФЕСОРОМ УНІВЕСИТЕТУ.

Професором української літератури на львівському університеті іменовано відомого автора історії української літератури, проф. Михайла Возняка.

ЗА ЗНЕВАГУ ДЕРЖАВИ.

Перед самбірським окружним судом на виїздній сесії в Дрогобичі станув 75 - літній Дмитро Яворський, власник реальности і поля в Бориславі. Побачивши, що хтось зробив йому шкоду в полі, він почав викрикувати, „ціла Польща злодійська, вже не довго Польща буде" та інші слова, що не надаються до повторення. Почули це сусіди і звертали йому увагу, щоби схаменувся, але він виявляв дальше свою злість. Довідалась про це поліція і Яворський опинився перед судом, який засудив його за зневагу польської держави на 6 місяців безоглядної вязниці.

ЖЕРТВА СНІЖНОЇ ЗАМЕТІЛІ.

Пів кільометра від села Корчин, рівенського повіту, найшли в снігу мертве тіло Марії Козорець, що згинула підчас сніговії.

ЖІНОЧЕ СЕРЦЕ.

Сержант канадійської кінної поліції Скелтон в Дромґелер, Алта., оповідає про таку подію. На просьбу одної жінки роздобуто фотографію чоловіка, найденого мертвого коло Гай Ривер. Жінка прийшла, аби оглянути фотографію. Шльохаючи, вона сказала: „Це мій чоловік". І навіть не спинюючись, поставила питання: „Чи можу я тут дістати дозвіл на подружжя" (меріедж лайсенс")?

11,000 ЛЮДЕЙ В МАНІТОБІ (КАНАДА) БЕРУТЬ ПЕНСІЮ.

Як каже звідомлення ґенерального правника Манітоби, Дост. Мейджора, предложене леґіслятурі, в Маніторі є тепер близько 11 тисяч осіб, що беруть старечу пенсію. В протягу 1935—6 р. прибуло 800 пенсіоністів. В протягу року виплачено в Манітобі $2,462,905 в виді старечої пенсії. На цю суму дала провінція $616,241, решту домінія, хіба що інші провінції передали $25,771 для „своїх" людей, що живуть тепер в Манітобі.

В попереднім (1934-5) році в Манітобі випдачено в виді старечих пенсій $2,268,055.

В протягу 1935-6 року прийшло 2,036 зголошень за пенсією, але в тім самім часі 1,037 пенсіонерів померло.

ПОМЕР МИКОЛА СКОВРОНСЬКИЙ.

Дня 28. січня 1937 помер з ужгородській лічниці начальник залізничої стації в Батьові, бувший сотник української армії Микола Сковронський в 51 році життя.

Покійний походив з селянської родини тернопільського повіту. По скінченню студій в 1907 році був принятий до служби державних залізниць в Західній Галичині. Як залізничний урядник української народности був так переслідуваний в Галичині, що мусів відмовитися від служби і вступив в ряди тих, що боролися за волю і незалежність поневоленого українського народу. Як старшина Січових Стрільців перейшов усі простори українських земель. З наступом большевицьких, а потім польських військ, покійний з останками української армії перейшов на цей бік Карпат і як бувший урядовець зголосився і був принятий до дирекції державних залізниць в Кошицях. В березні 1936 року був приділений на начальника стації в Батьові.

Як залізничий вищий урядовець не погорджував і найбіднішим робітником, але простяг до нього руку так щиро, як і до великого пана та дав добру пораду. Своїм поведенням здобув собі всіх і вся. Мадяри в Батьові запитувалися чи то всі українці такі добрі і чесні люди, як є начальник. Не дивниця, що чорний прапор на стації в Батьові і вістка про смерть начальника Сковр.нського зворушила до сліз не одного.

Похорон покійного відбувся в Ужгороді при великій участи залізничної служби і січових стрільців, котрі на послід попрощалися зі своїм сотником співом: „Чуєш, брате мій".

ЮВИЛЕЙ МАВЗЕРА.

Цього року минає 50 літ, як появилася зброя, що ввела досить поважні зміни в системі боїв піхоти. Є це кріс Мавзера, що має маґазинок на 5 і більше набоїв. З часом його видосконалили і нині його вживають майже всі европейські армії. В австро-угорській армії вживано, як відомо, подібного кріса системи Манліхера.

НЕ ВІЛЬНО ОГОЛОШУВАТИ ВИГРАНИХ У ПЕРЕГОНАХ.

Почтовий департамент у Вашинґтоні подав до публичного відома, що на основі почтового закону ґазетам не вільно подавати ніяких вісток про льотерії або про людей, що виграли в них.

Почта додає, що ґазет, які вістки подають, не вільно буде поширяти не лишень залізницями, але й автами, поїздами й носіями. Ґазети станули на становищі, що почта не має права забороняти їм подавати такі вістки в ґазетах, яких не поширяється почтою.

ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТИ ЛИТОВСЬКОГО РІЛЬНИЧОГО ТОВАРИСТВА.

Виленський воєвода заборонив діяльність усіх відділів Литовського Рільничого Товариства в Вильні й на цілому просторі прикордонного поясу в виленському воєвідстві.

ВИРИВАЛИ НАПАДЕНОМУ ЗОЛОТІ ЗУБИ.

Літом м. р. Ян Кнапік повідомив поліцію в Кракові, що три його знайомі, з якими він попивав у барі, побили його опісля на дорозі, коли вже верталися домів, а вкінці запамороченому намагалися вирвати кліщами золоті зуби! Згадані особи стануть незабаром перед окр. судом у Кракові.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ЯРМАРОК У СОКАЛІ.

Лідературний Ярмарок, як зовсім нова в нас імпреза, знайшов велике зацікавлення не тільки у Львові, але й на провінції. Ось другий літературний ярмарок відбувся в Сокалі дня 12. ц. м. у салях „Народної Торговлі".

Подібно як у Львові, вечір складався з рецитаторської частини, а потім слідувала розпродаж книжок з автографами.

Зі Львова приїхали на цей ярмарок з авторів: Б. І. Антонич, Св. Гординський і Василь Ткачук та учні школи п. Л. Кривіцької.

А коли публика заповнила салю вщерть, тоді місцевий молодий поет Б. Жарський відчинив вечір і просив до голосу присутніх авторів. І так: „Слово до присутніх" — виголосив Б. І. Антонич. У коротких і ядерних словах представив поет стан нової української літератури. „Слово про авторів" (12-х, виключно тих, що були на тому вечорі рецитовані) виголосив Василь Ткачук. У поетичних сильветках дав автор характеристику таких авторів: Б. І. Антонича, І. Вільде, Св. Гординського, Б. Жарського, Н. Королевої, Ю. Косача, Б. Кравцева, Ю. Липи, Є. Маланюка, О. Ольжича та У. Самчука.

Потім слідували рецитації творів тих авторів. Учні п. Кривіцької в особах п. Рути Темницької, Ярослава Масляка та Івана Варцаби вивязувалися з свого завдання дуже гарно. Слід підмітити, що дві рецитації передав якслід місцевий рецитатор Б. Стефанишин.

В перервах була продажа книжок. Здавалось, що Сокаль не допише. Але показалося, що Сокаль іще й Львів перевищив.

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ ПРОТИ КОМУНО-СОЦІЯЛІЗМУ

ЛЬВІВ. — Робітники зорґанізовані в товаристві „Сила" у Львові, зібрані в числі 495 на загальних зборах в дні 21 лютого 1937 року, ухвалили вислати привіт усім українським робітникам, яких доля кинула поза межі українських етнографічних земель. В привіті до українських робітників в Америці, висланім на руки американської „Свободи" читаємо ось що: „Друзі! Тут на західньо-українських землях ми зводимо боротьбу з ріжними ворожими розкладовими комуно-соціялістичними й іншими приблудами. Довго ми витирали чужі пороги, наповнювали чужі кишені ґрішми, зароблeними нашим потом і кровю. Від весни ми творимо самостійну проти-людово-фронтівську робітничу орґанізацію. За десять місяців ми зґуртували у Львові коло тисячу членів. В цьому краю робітники ждуть на заснування наших філій. На днях має появитися робітничий часопис. Соціялізм та комунізм, яких би не був форм, не має у нас місця. Досить вже нам того. В краю є ще багато людців, які жирують на так зв. „обороні працюючого народу" і мильно представляють себе представниками працюючих перед закордоном! Друзі! Взиваємо вас до духової злуки з нами." Привіт підписали: Павло Музика, голова, Юліян Петреченко, секретар.

ЧЕРГОВЕ ПРОТИУКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ У ЛЬВОВІ.

ЛЬВІВ. — В неділю дня 21 лютого ц. р. відбулося у Львові віче польських „народових-демократів", на якому головний бесідник проф. Ромер виголосив реферат, що був в цілости звернений проти українців. На цьому вічу ухвалено цілу низку резолюцій, яких вістря звернено виключно проти українців. Є в них наклики польської влади примінювати ще гостріші міри до українців, щоб в той спосіб забепечити польське „жице і мєнє". Окрема точка виступає проти так зв. „нормалізації", яка на їх гадку „спричиняє тільки поглиблення заборчих плянів українців та ослаблює польськість в Галичині". Найбільше непокоїть поляків те, щоб борони Боже в руки українців не попав який кусень землі з парцеляції.

„ХРИСТІЯНСЬКА ЛЮБОВ" ПОЛЬСЬКОГО КАТЕХИТА

ЛЬВІВ. — Українські батьки містять в українських краєвих часописах скаргу на польського катехита кс. Конарського, що приїздить до школи до села Побіч, золочівського повіту, на науку релігії. Хоч в школі є тільки восьмеро дітей римо-католицького обряду, то проте він поводиться так, начеб всі діти були поляками. Крім цього він відноситься з ненавистю і зневагою до всього, що українське. І так, дня 13 лютого був він у згаданій школі на науці релігії і коли діти говорили між собою по українськи, він накинувся з криком: „Кто то муві по кабаньску?" А коли одна учениця заявила, що це сказала Ванда, то „релігійний" польський ксьондз відповів: „Ванда полька, а цо мувйон кабане?"

ЗАСУДИЛИ ВІДВАЖНУ УКРАЇНСЬКУ СЕЛЯНКУ.

БЕРЕЖАНИ. — Перед судом присяжлих в Бережанах відбулася розправа проти української селянки Варвари Перефенко з Залипя, пов. Рогатин, якій акт обвинувачення закидає, що вона брала участь в панахиді за поляглих, в часі якої виринуло замішання і в ньому побито поліційного агента Й. Пришевського. Підсудна мала накликувати людей: „бийте ляха, нехай здохне". Далі вона почала обшукувати кишені аґента, щоб забрати в нього револьвер. Підсудну засудили на 8 місяців безоглядної вязниці.

ШВАРЦБАРТ ВІДНАЙШОВСЯ.

ПАРИЖ. — Свого часу розійшлась була вістка, що Шльома Шварцбарт, який замордував бл. п. С. Петлюру, зголосився добровольцем до червоної еспанської армії і в бою загинув. Тимчасом це була неправда. Шльома безпечно сидів собі весь час у Парижі, а тепер надрукував у французькому тижневику „Конфесіон" довшу статтю, в якій описує враження з процесу другого жида Франкфуртера, що в подібний спосіб вбив в Швайцарії ґітлерівця Ґустльофа. Шварцбарт дивується, як сміли швайцарські суди засудити Франкфуртера за вбивство.

УСУВАЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ВІЙСЬКА З КИЄВА.

БЕРЛІН. — Як подають німецькі часописи, совєтський уряд перевів великі зміни у розміщенні залог у південних окраїнах союзу. Між іншим з Києва забрали зложені з українців полки, заступаючи їх „міжнародньою бриґадою", що доповнюється головно кавказькими та іншими азійськими племенами.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1010. 4-0807.
Адр. з: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НА ОБОРОНУ БЛОФУ

Московське бюро пропаганди далі стріляє на світ сальву за сальвою. Не має дня без того, щоби не видало якогось звеличання большевицького уряду. Говорять ріжні великі грамофони чи мегафони большевицького уряду. Большевицькі ґазети запечатують цими промовами цілі передні сторони, а заграничні кореспонденти заставлені посилати їх до своїх часописів навіть, якби вони не хотіли.

Увесь цей гук і стукіт відноситься все ще до заведення демократії в Росії. Отже большевицький уряд, паки й паки вертається до справи, що вже товчеться від кількох місяців, про котру видано вже багато заяв, енунціяцій, про котру виллято вже море чорнила й запечатано цілі томи друку. Це вічне торочення цеї справи доказує дві річи: перше, що світ не дається переконувати, а друге, що самі большевики знають, що їм світ не повірив.

Останніми днями витягнено на острілювання ще одну большевицьку гармату з широким ротом, а то „самого" Андрея Жданова, ленінґрадського секретаря комуністичної партії, себто наслідника Сергія Кірова, що згинув з руки замаховця в грудні 1934 тім році. Офіційний орган комуністичної партії, „Правда", і офіційний орган уряду, „Звєстія", задрукувують цею промовою цілу першу сторону.

Заява Жданова має доказати світові, що в Росії заводиться демократію, щоби світ почав уже нарешті розріжняти між фашизмом, націзмом і сталінізмом. Щоби це доказати, Жданов читає комуністам лекцію про те, що на будуче в комуністичній партії всіх урядовців мають вибирати демократичним способом, а саме тайним голосуванням і то особистим голосуванням, а не голосуванням лістою.

Що Жданов може когось цею балачкою здурити, не можна заперечити. В Росії, певно є люди, які поняття не мають, що це таке демократія, і їм може справді буде здаватися, що як їм дадуть право голосувати на особу й то тайно, то це вже демократія. Та в світі знають, що це таке демократія, і тому там аптекаря куперсвасом не здуриш. Світ знає, що варта хочби тайне голосування й голосування на особу, як ще далі існує тайна поліція, як не має ґарантії особистої недоторкаемости, як нема безсторонного судівництва.

Зрешною самому Жданові мимоволі вириваються слова, які дають багато кращу ілюстрацію вартости большевицької демократії, ніж усі говорення ворогів. Він каже, що в Росії є всього два міліони комуністів. І цей вислів є найкращою ілюстрацією демократії по большевицьки. Злучені Держави мають за останнім переписом тепер коло 130 міліонів населення, а при останніх виборах на президента віддано коло 45 міліонів голосів. Росія має коло 170 міліонів душ населення, а править нею 2 міліони комуністів.

Все останнє, 168 міліонів душ в них безправна худоба!

НОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ТАБОР У ПОЛЬЩІ

По всіх містах Польщі розліплено в трьох міліонах примірників відозву-програму нового проурядового політичного табору, підписану одним з найближчих співробітників Пілсудського — і Ридза-Сміглього, полк. Адамом Коцом. Ця відозва, з тим одним підписом, появилася теж в пресі.

Появу цеї енунціяції заповідали здавна, ще від знаного виступу марш. Сміглього в травні м. р. Ця нова програма-відозва мала принести спасіння розсвареній між собою лиха, всі зла і попровадити польський нарід **на шлях до великости...** Так бодай заповідали ґазети.

Щож віщує ця нова декларація? Без жадної пересади, без тіні злої волі, без натяку на якусь злобну радість, — мусимо сказати: **нічого**. Ціла та декларація — це **фрази**, а їх зміст — **старий**, який всі вже знають.

Отже підставою майбутнього життя республики має бути конституція з 1935 року. Ми всі добре знаємо, що це за конституція. Царська конституція з 1905 року була в порівнанні з цею — **архилиберальною**. Бо там — всеж таки нарід вибирав кого хотів до Думи (навіть большевиків), дарма, що та Дума не могла нічого робити проти волі уряду. Теперішній варшавський сойм — також нічого не може зробити проти волі уряду. А-ле „посли" в нім теж ті, кого „вибрав" уряд, **а не людність**. Отже ця конституція має бути підставою політичного і морального відродження республики... Дальше у відозві говориться про армію і церкву, про нарід (польський) і про державу. Є вона проти комунізму, за приватну власність. Іде мова і про поліпшення буту селянства і про зменшення безробіття, про комасацію і меліорацію. Лише в тім всім — одна заковина: ніде ані словом нема згадки — **яким способом** то все дасться осягнути? Навіть польські патріотичні часописи питаються: все це ґаразд, і під тим всім підпишеться кожний опляк, але яким способом обернути ті гарні фрази „на практичну політичну монету"? Про це в декларації ні слова...

За те досить красномовно — про **„меншости"**. Отже жидам обіцяється боротьба з погромами, але — і економічна боротьба з жидівським капіталом.

Щодо нас — то навіть польський орган ОНР (радикальний відлам ен-деції, нам ворожий) **Ютро** пише, що в декларації полк. Коца нема **ані слова про українське питання**, про „питання незмірно великої ваги"... Є лише фраза, що кожний горожанин республики, що виконує свої обовязки супроти держави, користуватиметься з повні прав... Це ми вже **сто разів чули і читали** і знаємо, що фраза — є фразою, а дійсність інакша: польські учителі в наших школах, мазурські кольоністи на наших землях, недопущення архиьованих українців на посади, ані в армію (підстаршини і старшини), фактичний нумерус клявзус на університетах і політехнікумах, виселення українців з прикордонної смуги і інше.

Кінець кінців — незадоволені зделярації словянські „меншости", незадоволені — жиди, ну і зовсім незадоволені польські опозиційні-праві і ліві. Гора родила миш... **Ні нових шляхів, ні нових ідей**, ні навіть щиропротягнутої долоні до власної польської опозиції.

Знаний орган ен-деції **Гонец Варшавскі** аналізує декларацію і питається, чому вона не може знайти прихильного відгомону в суспільности? І відповідає: згадує добу канцлера Брінінґа в Німеччині, а потім Гітлера. Брінінґ виготовив цілу програму направи, але його спроба не вдалася. Та прийшов Гітлер — і о, чудо — ті самі майже проекти, економічні, фінансові і ін., що за Брінінґа полишилися на папері, або дали мінімальний ефект, за Гітлера дали великі результати, оживили економічне життя, помогли безробіттю. „Вияснення загадки — просте. Брінінґ апелював до розуму німців... Створив рецепту, в якій було досить слушних ідей і тез, але якій бракло одної річи: органічної форми життя, жару внутрішньої правди, віри і ентузіязму... Гітлер знайшов шлях до німецького серця, визволив в масах могутню динаміку, хоч його риштунок інтелектуальний може і не дорівнював Брінінговому"...

Як бачимо з цього, то теперішній Польщі бракує ентузіязму, віри... Та цю **віру** має хто інший. Мають її ці словянські **„меншости"**, про яких нова декларація навіть не зволила згадати...

ВАГА І ЗНАЧІННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТИ

В останніх часах у статтях розмовах про недомагання нашого національного життя дуже часто стрічаємося з висловом-тямкою: **відповідальність**. Так, напр., з приводу останнього рідношкільного зїзду говорилося про брак відповідальности рідношкільного проводу, як про одну з причин недомагань цеї установи. У звязку з цим, одним із санаційних засобів, мала би бути зміна статуту в цьому напрямі, щоб установити платну відповідальну дирекцію з платним відповідальним головою цеї установи.

Виходить, що в цей спосіб подумана відповідальність виливає **з титулу платности** занимаючого провідного становища. — На мою думку, таке ставлення справи не відповідає дійсності й тому є недоцільне!

Відкладаючи на пізніше основний розгляд рідношкільних справ, займемося покищо лише окресленням самої відповідальности.

Щож це таке відповідальність?

Є це **дійсність, життєва вимога — обовязок**, наложений життям на кожну свідому людську одиницю, обовязок відповідати перед авторитетними установами за поведінку (слова та діла) на заниманому становищі, без огляду на те, чи це становище платне, чи лише почесне. Від цього обовязку звільнені лише малолітні, маломині, пяниці й божевільні.

Отже платність тут ні при чому! Вона відповідальности ні не родить, ні її не збільшує.

Назагал слід розріжнити два роди відповідальности, — хоч в обох випадках її джерелом є організоване людське життя, — а саме, відповідальність законну, як відповідальність перед державними установами поліцейсько - адміністративного та прокураторсько - судового характеру і відповідальність моральну перед самим собою, своєю совістю, та перед установами громадського характеру, як загальні збори установ, публична опінія, історія і, — як найвища інстанція, — саме життя!

За зловживання зправила відповідає законно кожний громадянин своєю особистою свободою, чи своїм майном; отже й директори та предсідники - голови установ, без огляду на те, чи вони побирають якую платню, чи ні. За недбалість, лінивство, чи нездібність ведення установи відповідає провідник **своїм родовим іменем** перед публичною опінією, перед історією в мірі, залежний від того, чи установа більше або менше пімальна в житті нації, тобто в мірі, залежний від ґієрархічного становища установи в загальному устрою життя нації.

І саме щойно відчуття цеї моральної відповідальности має своє особлившу **вагу** і **вартість**, як здоровий, дежавно-творчий чинник! Цього відчуття не дається грішми ні купити, ні окупити! Його можна і треба **виховати!** На жаль, у нас цього творчого чинника недостає, у нас ваги та значіння цього роду відповідальности не розуміють і це одна з причин недомагання нашого національного життя.

На дійсність якогось часу складаються, безпосередньо, поведінка (діла й ідеї) тих, що в цьому часі жили й діяли або повинні були діяти в національних установах, як їх члени, зглядно провідники, і посередньо наслідки далекосяглих діл і ідей усіх попередніх поколінь. Можна сміло сказати, що за всі недомагання, похибки, промахи, невдачі післявоєнних літ спричинені нездарністю, нерішучістю, браком особистої цивільної відваги, браком відчуття відповідальности, браком особистого авторитету, або просто спричинені духовою обмеженістю післявоєнного покоління вину поносить це післявоєнне покоління, а передусім ті, що в ті часи стояли в проводі нашого національного життя. Байдуже, як ми співвідповідальні нині себе оцінюватимемо, всежтаки отся відповідальність нас не мине. Ніякі великотрубні фрази, ніякі партійні ретуші, підмазки, очернювання чи вибілювання не закриють правди перед життям. Як теперішність (тобто історія у відношенні до военних і передвоенних часів), покликуючи до відповідальности переводить переоцінку цілої діяльности або поодиноких діл-поступнків таких визначних особистостей, як Драгоманів або Грушевський, так майбутність судитиме нас, нас усіх у купі, ціле післявоєнне діюче покоління, наскільки не знайде вона між нами окремих одиниць із виразною особовістю, що на них особливе зло жила би відповідальність за наші часи.

Свідомість ваги і значіння морально - громадянської відповідальности, як чинника, що, звязуючи віки і покоління, спонукує до найвищої напруги всіх духових і фізичних сил та здібностей людини, каже нам, цю відповідальність у нацому громадянстві постійним підчеркуванням та вимаганням виховувати. Є це передовсім робота й обовязок преси й вона (преса), як живий виразник публичної опінії, має можність це робити й зробити. („Новий Час")

Іван Галущинський.

МУЗЕЇ — ОСЕРЕДОК НАШОЇ ЗАБУТОЇ КУЛЬТУРИ

До ділянок нашого культурного життя, які щойно в повоенній добі сильно розвинулися, хоча завдатки й то неераз поважні мали вони й перед війною, належить ділянка музейництва. Хоч ми мали музеї й перед війною, як музей „Наук. Т-ва ім. Шевченка", „Народнього Дому", „Ставропиґії", в Киеві Тарновського та інші, але українське громадянство ними мало цікавилося. Під поняттям музей розумілось якусь мертвеччину, щось далеке від сучасного життя. Щойно митрополит Шептицький, закупивши гарну будівлю на музей і вложивши великі гроші на музеалії, непиче пригадав, що музей це одна із важніших ділянок культурного життя, на яку не слід забувати так само як на „Просвіту" чи „Рідну Школу". Але й та акція митрополита не так дуже захопила громадянство може через те, що музей звернув головну увагу на старі церковні памятники, отже світський загал дальше не оцінював значіння музею.

Але по війні зросло зацікавлення музеями і то навіть дуже, бо до цього приневолили нас національно-політичні відносини. По війні багато учасників визвольних змагань шукало захисту на чужині, дуже часто з усякими военними реквізитами, памятками та знаками української влади та держави. Що-ж було з тим робити? Це-ж прецінь цінні памятки не тільки для учасників війни, але і для дальших поколінь! І в Празі зродилася ідея оснувати „Музей Визвольної Боротьби". Це було найсильнішою спонукою для українців у краю, щоб подібно зберігати ріжні памятки і то не тільки з визвольної війни, але взагалі памятки української культури. Безперечно що й інші причини зложились на зріст зацікавлення музейництвом, а саме: визбирування памяток на українських землях і вивоження їх до чужих музеїв, з метою надавати тим памяткам не український характер, тільки реґіональний тощо. Досить, що за короткий час виріс цілий ряд музеїв у нашому краю. Це заслуга не так загалу, як одиниць, які неераз з фанатизмом віддавались музейництву, не жаліючи ні часу, ні труду, ні грошей, ні здоровля. Між ними стрічаємо здебільша старших людей, неераз емеритів, що не відпочивають, але з завзяттям збирають, зносять музейні речі та ведуть боротьбу з такими незмінними нам трудощами як із браком гроша, приміщенням, байдужністю громадянства, а то й явно неприхильним відношенням до музеїв.

Деякі музеї знайшли собі меценатів, що дають їм хату, час та гроші. Ті музеї гарно розвиваються. Тими добродіями є або особи (Самбір) або установи (Коломия, Сянік). Але дуже прикро опікуватися музеями там, де нема ніяких добродіїв, де цілий тягар відповідальности за розвиток музею спочиває на кількох незаможних особах, от як у Стрию.

Двох фанатиків цієї ідеї С. і Л. дало почин музеєві й майже без грошей та приміщення зібрали поважне число предметів, приміщуючи їх у комірній хаті. Вкінці треба було оглянутися за скромним льокалем. Від трьох років музей має винайнене приміщення, але воно тепер рішуче замале. А фонди? Місячні вкладки кільканадцять злотих та ще кільканадцять зл. підмоги від деяких установ ледви вистане на комірне. А музейна обстанова, реконструкція образів, позідки, купно деяких предметів, світло, паливо? — вони не мають місця у скромному буджеті музею. Хтож тут міг би помогти? Хіба своє українське громадянство. Одначе з прикрістю треба згадати про байдужність нашого громадянства, а то й деяких заможніших наших установ до цієї культурної справи. Не диво, що на згадку про музей неодин інтелігент ніщо не знає про нього сказати. А буває в осідках музеїв, що люди розбиваються по всіх усюдах за взорами чи іншими зразками українського мистецтва, не знаючи, що те все можна знайти в музею, про який вони переходять.

А всеж ніхто із свідомих українців не скаже, що не треба музею, що не треба збирати памяток, які творять живу історію нашої культури. А якщо люди такої думки, що музей це конечна національна установа, то нехай-же їй дадуть змогу розвиватися. Колиб такого музею не було, то всі наші памятки, зразки (культури) народнього мистецтва опинились би в чужих руках, під фірмою не наших зразків. Тому заопікуймося музеями, щоб не було запізно! — („Діло").

М. О. Лейкін.

ПІД ЕСПАНСЬКИМ НЕБОМ

Гумористична повість.

(16)

XII.

Саля ресторану була доволі темна, бо дике вино заслоновало вікна. В салі, при двох довгих столах сиділи гості у самих камізольках. Під стіною напроти входу стояв на підвищенні буфет, а за ним дві бочівки вина. Смаглява дівчина у барвистій, червоній хустці та з волоссям запнятим високо великим гребенем наливала вино до великих склянок.

Ґлафіра Семенівна, як побачила, що Іванів хоче вже засісти при одному з довгих столів, сказала:

Чейже не гадаєш, що я сидітиму в цьому шинку?

— Ей, дорогенька, напемося кави або зїмо яєшню, це не потребає довго, зрештою нікто нас тут не знає...

Власник ресторації, як запримітив, що Ґлафіра Семенівна не може рішитися, підійшов зараз до них і просив, щоб ішли за ним.

Іванови пішли за господарем, що перепровадив їх брудною кухнею на невеличке подвіря, висипане піском. Там стояли два столики.

— Парлє ву франсез? — спитала Ґлафіра Семенівна.

— Но, сеньора... — відповів реставратор, усміхаючись і взявся вичисляти страви.

— Бог там його знає, що він плете! — говорив зголоднілий Іванів.

— Ти хвалився, що даш собі раду із своїм словарем, то замовляй тепер...

— Саме в цьому біда, що ні каляфіорів, ні яєшні не знайшов я в словарі.

— Бачиш, усе так кінчиться, як я мушу про все тямити. Кафе... — сказала до реставратора.

— Дос кафеє!... — додав Іванів і показав два пальці господареві.

— Сі, сеньора, сі кабалеро... — клявся реставратор.

— Авек ді пен... Якжеж називається хліб по еспанське, в твому словарі?

— Пан бляяко.

— А! пан блянко! Сі, кабалеро, сі.

— Потім хотілиб ми яєць... Безпечніші яйця, ніж яєшня, бо готові ще домішати ще... Якжеж яйце по еспанськи?

Іванів став шукати у словарі, та Ґлафіра Семенівна пробувала тимчасом порозумітися з реставратором по французьки або по німецьки.

Реставратор витріщував очі, одначе не міг розуміти, що вони хочуть. Мужчина з чорними бачками, що сидів при сусідньому столику, та якась молода жінка стали сміятися дуже з цієї розмови.

— Простаки! — прибурмотіла пані Ґлафіра та сердито глянула на веселих сусідів.

— Сміються з нас, а колиб приїхали до нас, то ще гірше не могли собі порадити, ніж ми.

Щастя сприяло Ґлафірі Семенівній. Побачила шкаралупу з яйця на землі, вказала пальцем і сказала:

— Вояля?

— А! сі, сі, сеньора... Куево!... — зрадів реставратор.

— Вісім штук... — озвався Іванів. — Око!... додав і підніс вісім пальців угору. — І Херес, а для мадам мансана й ува.

Молода пара при столику не переставала сміятися, а це дуже обурювало Ґлафіру Семенівну.

Іванів тимчасом чванився перед жінкою:

— А бачиш, що я таки незле говорю по еспанськи, бо замовив тобі яблук і винограду, — говорив і розглядався по подвірячку, де був цвітник і фонтана.

Приїзд чужинних гостей викликав загальне зацікавлення у підміській ресторації, тому й небаром подвіря заповнилося цікавими.

Нараз роздалися звуки ґітари та показався сивобородий старець у цинамоновій, а радше вирудлій маринарці та широчезному капелюсі. Старець бренькав на ґітарі, а за ним поступала брудна дівчина з коротким волоссям, зіпнятим гребінем.

Старець станув напроти столика, при якому сиділи Іванови, та став грати на ґітарі якийсь старосвітський еспанський танок, а дівчина потрясала касталетами та пустилася в танок. Ні танок і підскоки не були, щоправда, зручні та видні, видно, були вдоволені, бо небаром стали плескати до такту.

Ґлафіра Семенівна прошептала до чоловіка:

— Ти хотів еспанських танків, тож тішся!

— Ґм, це не такий танок, який я хотів побачити.

— Чогож йому недостає?

— Ґм... Колиб ця дівчина була так яких десять літ старша та трохи гарніша...

— Ах, ти розпуснику! То ти хотів би залицятися до танечниць! — крикнула на нього жінка.

— Будь спокійна, серденько, бо й так сміються знас — успокоював жінку Іванів. — Таж це зовсім зрозуміле, що дивиться на танок дорослої людини приємніше, ніж на такі діточі підскоки! Нема в цьому танку ніякого захвату й вогню.

(Дальше буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ГРАНИЦЯ И КУРИ.

Напитало собі місто Фолсом, Ню Джерзі, клопоту через кури. Одному фармерові собаки вбили багато курей й наробили йому шкоди на 50 долярів. Фармер зажадав від міста Фолсом відшкодування. Міський уряд заявив, що курник фармера стоїть поза границею міста Фолсом, в місті Гамонтон, і тому не місто Фолсом повинно платити відшкодування, але місто Гамонтон.

Післав фармер домагання відшкодування місті Гамонтон, але дістав відповідь, що місто Гамонтон не обовязане за шкоду, бо, хоча кури живуть у Гамонтоні, але фармер, котрому належиться відшкодування, живе в Фолсомі. Тому платити повинно місто Фолсом.

І так фармер, що має право до двох повітів, ще готов лишитися без одного відшкодування.

Та ця подія пригадує дещо історію французького революціонера Волтера, що гнаний французьким і швайцарським урядом, побудував собі хату на границі так, що як до нього прийшли французькі жандарми, то він виходив на швайцарську територію, а як його напаствувала швайцарська поліція, він виходив на задні двері до Франції.

РОДИНИ И СМЕРТИ.

Про 42-літню паню Берту Какс Джансон з Джеймставну, в стейті Ню Йорк, розписалися по всій Америці за те, що вона вродила 21-шу дитину.

Та такі речі вже певно нераз бували. Защо одначе їй належиться більше признання, то певно за те, що з цих дітей ще живе 18. Бо в старій Росії 20 дітей, кажуть, не була така рідкість, але з тих звичайно тільки кількоро жило.

БЕЗПЕЧНИЙ ПРЕМІЕР МІНІСТРІВ.

Телеграфують з Токіо, що премієр Сенджуро Гаяші вже певний свого життя: Його ніякі заговірники не вбють.

Отже слава Японії, що там уже все так безпечно?

Та показується, що премієрові там безпечно тому, бо Гаяші збудував собі хату так, що заговірники його не дістануть. Інжиніри збудували йому хату, як палату: з ріжними підземними хідниками, закамарками, тайними входами, містичними дверми, знікаючими підлогами й зі стінами, яких ніяка куля не береться.

Отже чи слава Японії?

ЧИ СПРАВДІ ТАК БЕЗПЕЧНО?

Написано в телеграмі, що Гаяші буде почуватися безпечним перед замаховцями, бо навіть його власна жінка не буде знати, в котрій кімнаті він буде спати.

Чи це справді має щось спільного з безпеченством?

Чи це значить, що якби жінка знала, в котрій кімнаті він спить, то через це йому було би менше безпечно? Колиж так, то чому?

НЕ ВГАДАТИ.

Доносять американські газети:

Їхав чоловік автом одною з головних улиць міста... Застряг віз у болоті по самі оси. Чоловік не взявся добувати авта з болота, але сидів на возі непорушно. Стало на дворі смеркатися, подув зимовий вітер, став мороз потискати, а наш „сидячий страйкар" загорнувся краще й сидів далі.

Де це сталося?

Новинка певно нагадає читачеві славне на весь світ польське болото. Певно в Польщі! — скаже.

Одначе, чи може це бути, щоби це було в Польщі? „Сидячий страйк" цеж протест, а хто візьметься протестувати проти того, що стало національним звичаєм?

ДЕЩО ПО ПОЛЬСЬКИ.

Подія,—пишуть газети, відбилася аж у міськім уряді. Хтось доніс до міського посадника й домагався, щоби уряд післав когось витягнути чоловіка з болота. Це було не по польськи.

Та міський посадник не дивився за те. Він думав за те, чи не арештувати би чоловіка, що застряг у болоті. Це вже було по польськи.

Та, подумавши, рішився не арештувати. Арештувати можна було хіба за здержування вуличного руху, а тут, на тій головній улиці, було таке болото, що нею ніхто не їздив. Отже чоловік закона не нарушив і його не арештовано. Це вже не по польськи. По польськи — його арештували би, чи він нарушив закон, чи не нарушив.

Сказав посадник міста: „Як заліз, а не хоче вилізти, то най сидить!" Це вже по польськи.

В ЦЕ ЯК?

Як сказали чоловікові в болоті, що його не будуть витягати, він сказав:

„Я буду тут сидіти, поки вони щось не зроблять з болотом!"

А це як?

Це вже пахне нашим: „Так батькові треба: Най мені вуха мерзнуть, як не кутять мені шапки купити".

Та це було в місті Джоліет, Ілінойс.

БОЛОТО А НАЦІОНАЛЬНИЙ ХАРАКТЕР.

Коли американець заліз у болото й вийшов на „сидячий страйк", то він цим змалював американський національний характер у цьому 1937-му році по Христовім Різдві.

Кажуть, що за історичної Польщі здибалися раз на польській дорозі два шляхтичі. Стрінулися й станули проти себе: З одного боку магнат у кариті, запряженій шістьма кіньми, з другого боку бідний шляхцюра, з шаблею, привязаною до пояса шнурком. Стрінулися й один другому не хоче вступитися. Магнат жде, щоби йому вступився бідний шляхцюра, а цей видно думає, що в Польщі шляхтич на загороді рівний воєводі. Ждуть і нетерпеливляться. Нарешті бідний шляхтич посилає свого слугу до магната: „Казали мій пан сказати вам, пане, щоби ви йому з дороги вступилися. Бо як не втступитеся, то він вам того зробить, що тамтому зробив!" Подивився магнат на шляхтича, побачив шаблюку на шнурку перевязяну, побачив, що це була велика шаблюка, і побачив широкі плечі шляхтича, і каже своїй службі: „Обіжджайте!" Обіжджають каритою ровом і облогом. „А махнися котрий до нього," — каже магнат, — „та спитайся, що він там з тамтим зробив!"

Підійшов один слуга до шляхтича й питається: „Прислав мене ясновельможний пан спитатися пана, що ви тамтому зробили?"

„Що я йому зробив?" відповідає шляхтич. „Як не хотів мені з дороги вступитися, то я йому вступився!"

В АНГЛІЇ ЩЕ ІНАКШЕ.

Оповідають про таку історію в Англії. Стрінулися на вузькій дорозі в болоті два повози, що їхали з противних сторін, і в болоті зачепилися. Той, що їхав на одному, кивнув до свого візника: хай тамтой відчіпає. Тамтой це побачив і каже своєму візникові: „Пожди, не спішись! Най він відчіпає!"

Один і другий засів собі в повозі й став ждати з англійської терпеливістю, поки другий відчепить. Довго вони ждали, аж нарешті один почав нетерпеливитися. Щоби заставити другого відчіпати, він виймає з кишені недільне число „Таймсу" і починає читати. Тепер, думає собі, той певно скаже відчіпати, як побачить, що я розсівся на кілька годин читання. Та читає він і читає, а тамтой нічого не каже. Аж як дочитав до половини, тамтой кланяється йому чемненько й каже: „А чи можу вас попросити дати ще мені прочитати? Але, очевидно, не зараз, як самі дочитаєте до кінця!"

Тамтой крикнув до свого візника: „Гей, відчіпай!"

Ось так, що край, то обичай.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Ношуа, Н. Г. — В дописі з 2. березня має бути між жертводавцями по $2: Т. Красновський. Такий має бути теж і підпис дописувателя.

Т. К. — За посмертну згадку людини, що не є членом У. Н. Союзу, треба платити, бо це належить до платних оголошень. Ми робимо у дуже рідких випадках виїмки тоді, коли при згадці є збірка на Рідний Край. Так було у Вашім випадку. Та не треба надуживати цього привілею і вимагати, щоб виписувано повно зайвих похвал чи такого, без чого можна обійтися. Як теж не треба Вам покликуватися на американські ґазети, що нібито вони все поміщують, що їм тільки пішлеться, бо це є очевидна неправда. Хто тільки мав до діла з поважною американською ґазетою, знає добре, що так не є, та що вони передають з пересиланих їм, навіть дуже важних комунікатів тільки те, що вважають за вказане. Тому не пишіть про те, чого не знаєте, або хоч передом самі переконайтеся про правду, або спитайте таких, які розуміють справу.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗУ

за лютий 1937 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	351.87	174.	27.95
2.	228.60	175.	143.76
3.	112.31	176.	228.32
4.	103.37	177.	131.28
5.	209.10	178.	78.45
6.	43.78	179.	221.12
7.	227.94	181.	129.12
8.	223.41	182.	187.81
9.	141.73	183.	81.97
10.	227.08	184.	12.57
11.	89.16	185.	87.56
12.	140.36	186.	73.80
13.	67.62	187.	36.34
14.	8.21	188.	56.94
15.	20.43	189.	14.82
16.	78.92	190.	35.36
17.	35.71	191.	126.46
18.	131.04	192.	128.79
19.	8.36	194.	38.53
20.	198.51	195.	53.77
21.	122.98	196.	49.72
22.	45.62	197.	38.12
23.	40.65	199.	25.86
24.	101.35	200.	142.71
25.	123.29	201.	40.43
26.	38.49	202.	40.85
27.	60.04	203.	71.56
28.	99.36	204.	694.16
29.	152.17	205.	21.04
30.	65.87	206.	532.11
31.	153.82	207.	79.85
32.	33.89	208.	28.20
33.	95.32	209.	83.94
34.	34.63	210.	61.72
36.	140.50	211.	185.77
37.	109.39	212.	54.77
38.	233.52	213.	339.99
39.	101.43	214.	43.54
40.	21.58	215.	26.10
41.	30.69	216.	40.21
42.	171.31	217.	427.62
43.	67.23	218.	287.34
44.	130.66	219.	142.07
45.	311.39	220.	178.05
46.	67.42	221.	583.37
47.	40.72	222.	7.53
48.	46.64	223.	318.57
49.	17.96	224.	25.92
50.	182.00	225.	18.12
51.	62.20	226.	89.41
52.	114.76	227.	70.51
53.	74.48	228.	69.26
54.	52.24	229.	192.45
55.	52.38	230.	188.86
56.	160.92	231.	25.31
57.	173.24	232.	63.09
58.	164.17	234.	156.86
59.	158.45	235.	143.75
60.	36.10	236.	166.22
61.	28.89	237.	231.05
62.	115.51	238.	125.96
63.	292.30	239.	321.81
64.	97.43	240.	36.14
65.	265.22	241.	89.73
66.	136.16	242.	134.86
67.	196.51	243.	64.89
68.	20.31	244.	24.28
69.	126.04	245.	98.76
70.	273.35	246.	59.46
71.	15.58	247.	260.13
72.	63.50	248.	63.32
73.	95.66	249.	43.11
74.	25.05	250.	17.19
75.	109.96	251.	235.95
76.	338.27	252.	72.78
77.	80.78	253.	84.09
78.	112.96	254.	106.03
79.	19.23	255.	75.76
80.	41.67	256.	50.86
81.	146.10	257.	35.82
82.	77.02	258.	26.04
83.	176.40	259.	190.67
84.	56.96	260.	56.16
85.	108.14	261.	24.28
86.	235.60	262.	64.50
87.	198.15	263.	57.86
88.	17.61	264.	15.89
89.	28.53	265.	26.59
90.	263.23	266.	140.38
91.	355,52	267.	88.54
92.	20.59	268.	115.60
93.	60.68	269.	38.26
94.	371.90	270.	206.88
95.	33.70	271.	79.62
96.	177.34	272.	44.32
97.	189.62	273.	153.25
98.	126.15	274.	180.41
99.	187.81	275.	91.19
100.	111.17	276.	374.53
101.	50.61	277.	167.28
102.	538.02	278.	51.00
103.	111.97	279.	16.34
104.	254.91	280.	181.99
105.	199.83	281.	85.64
107.	34.44	282.	227.17
108.	96.82	283.	130.03
109.	145.75	284.	72.81
110.	21.34	285.	20.89
111.	38.35	286.	37.97
112.	305.74	287.	15.12
113.	73.40	288.	293.41
114.	60.90	289.	30.34
115.	29.90	290.	62.30
116.	55.42	291.	80.96
117.	115.69	292.	605.50
118.	71.55	293.	33.01
119.	36.35	294.	42.07
120.	166.43	295.	184.75
121.	150.57	296.	290.38
122.	56.06	297.	26.95
123.	254.45	298.	83.19
124.	107.64	299.	70.48
125.	56.08	300.	150.80
126.	150.83	301.	180.30
127.	186.72	302.	16.77
128.	8.20	303.	65.31
129.	35.98	304.	82.61
130.	352.70	305.	66.61
131.	19.07	306.	31.53
132.	158.72	307.	44.39
133.	247.91	308.	116.72
134.	100.58	309.	45.64
135.	51.40	310.	65.19
136.	176.77	311.	9.06
137.	196.84	312.	64.03
138.	63.15	314.	13.88
139.	80.23	315.	24.25
140.	84.04	316.	293.65
141.	84.98	317.	85.75
142.	125.08	318.	153.74
143.	155.22	319.	56.61
144.	28.97	320.	115.13
145.	57.14	321.	80.26
146.	166.40	322.	57.36
147.	465.49	323.	70.23
148.	30.33	324.	155.29
149.	92.87	325.	95.97
150.	38.76	326.	130.70
151.	127.01	327.	52.62
152.	128.75	328.	24.47
153.	9.83	329.	6.90
154.	39.98	330.	110.88
155.	443.57	331.	42.21
156.	105.96	332.	82.13
157.	8.42	333.	104.00
158.	251.30	334.	211.03
159.	77.56	335.	48.54
160.	115.60	336.	230.91
161.	202.00	337.	23.01
162.	59.92	338.	330.08
163.	106.48	339.	103.97
164.	182.70	340.	19.67
165.	36.24	341.	68.28
166.	57.49	342.	176.45
167.	122.79	344.	80.98
168.	201.58	345.	118.37
169.	51.42	347.	128.79
170.	172.24	349.	61.29
171.	57.38	350.	115.84
172.	44.60	351.	45.95
173.	81.36	352.	91.43

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
353.	22.63	373.	66.57
354.	21.47	374.	44.93
355.	64.62	375.	106.89
357.	60.52	376.	27.89
358.	66.31	377.	29.47
359.	98.17	378.	23.38
360.	14.29	379.	63.70
361.	1,106.60	381.	29.80
362.	66.83	382.	40.72
363.	119.47	383.	170.44
364.	436.52	384.	57.88
365.	99.00	385.	250.81
366.	19.81	388.	160.70
367.	327.31	390.	93.49
368.	27.85	392.	25.70
369.	214.99	396.	91.01
370.	225.47	400.	75.04
371.	185.57	401.	44.70
372.	37.21		

З місячних кладок нових родів обезпечення ______ $44,641.30

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	13.71	225.	14.54
2.	5.76	230.	3.81
3.	2.42	234.	24.12
7.	1.13	237.	2.68
8.	5.71	243.	18.23
19.	1.58	245.	3.08
20.	3.17	257.	7.31
28.	31.07	260.	1.23
30.	11.32	262.	5.38
33.	7.91	268.	2.93
37.	17.20	274.	1.49
39.	36.31	275.	18.25
57.	4.98	276.	6.96
62.	1.18	277.	2.02
65.	14.17	278.	1.15
69.	4.52	282.	3.55
70.	3.80	283.	4.93
83.	4.11	284.	3.37
90.	13.43	286.	37.75
101.	2.84	288.	3.83
102.	4.96	292.	2.87
108.	10.63	295.	1.13
112.	6.53	298.	3.05
117.	4.46	305.	8.31
125.	3.61	312.	2.26
127.	5.65	316.	3.03
134.	3.06	321.	5.01
135.	2.08	322.	1.31
139.	2.35	326.	70
140.	1.64	328.	2.01
142.	13.30	331.	4.74
143.	11.55	334.	2.28
147.	28.99	335.	6.34
151.	9.79	336.	7.46
155.	6.94	341.	1.75
156.	1.29	342.	25.28
161.	4.41	345.	2.65
170.	16.22	349.	5.24
181.	1.57	358.	2.52
185.	6.68	361.	12.05
189.	8.15	363.	88
190.	84	365.	2.48
194.	81	367.	3.51
206.	5.45	368.	74
208.	6.62	370.	19.72
209.	4.26	371.	1.30
215.	2.14	384.	28.93
216.	15.82	385.	4.03
217.	2.74	388.	19.28
221.	8.20		

З місячних вкладок старого роду обезпечення	$734.53
З місячних вкладок від членів	$45,375.83
Процент від морґеджів	3,722.96
Процент від бондів	5,652.06
Процент від позичок	605.31
Сплати морґеджів	1,856.58
Спродаж бондів	31,960.00
Сплати позичок	1,370.00
Зворот позички до фонду народного	25.00
Рент від реальности	70.00
Сирітські части по бл. п.:	
в. 170 Мушинська Марія	200.00
в. 251 Карась Іван	500.00
в. 345 Ґрубрин Яків	268.08
в. 365 Стефанов Федор	700.00
Разом	$92,305.82

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

В. 1. Дзюмбеляк Андрій	1,000.00
В. 2. Лопух Юрій	1,000.00
В. 10. Сірак Теодор	1,000.00
В. 28. Костик Іван	1,000.00
В. 30. Пстрак Лука	1,000.00
В. 61. Годчак Василь	1,000.00
В. 70. Кирчів Константин	1,000.00
В. 95. Куць Захарій	500.00
В. 96. Шугайло Басиль	1,500.00
В. 145. Бача Антін	1,000.00
В. 170. Мушинська Марія	500.00
В. 239. Волощакевич Дмитро	500.00
В. 251. Карась Іван	1,000.00
В. 292. Козицький Іван	317.78
В. 316. Полянський Михайло	1,000.00
В. 345. Ґрубрин Яків	1,000.00
В. 365. Стефанов Федор	1,000.00

Виплати сирітських частей по бл. п.:

В. 65. Напованець Марія	121.00
В. 112. Гамера Анна	33.33
В. 177. Зарицький Маріян	77.87
В. 194. Марків Семко	145.30
В. 345. Ґрубрин Яків	268.08
В. 371. Бойкевич Григорій	51.50

Інші виплати з фонду посмертного:

Грошеві звороти і зворот позичок нових родів обезпечення	1,165.22

Виплати з фонду запомогового:

В. 2. Шуманський Іван	25.00
В. 7. Копій Іван	75.00
В. 29. Цірка Григорій	50.00
В. 50. Швець Марта	25.00
В. 56. Стефанишин Басиль	50.00
В. 56. Кітляр Петро	50.00
В. 81. Бартох Антін	35.00
В. 82. Питак Семко	50.00
В. 99. Герман Марта	35.00
В. 114. Нестор Іван	35.00
В. 114. Волошин Марія	35.00
В. 124. Біловус Теодор	35.00
В. 158. Бащишин Теодор	35.00
В. 177. Пилипів Анастасія	25.00
В. 179. Панчак Петро	20.00
В. 179. Федчак Анна	25.00
В. 193. Гналь Марія	25.00
В. 204. Редчук Петро	50.00
В. 209. Бобенчак Михайло	35.00
В. 217. Ходак Семен	100.00
В. 227. Рушняк Ева	25.00
В. 229. Кузман Юлія	25.00
В. 235. Добош Іван	50.00
В. 248. Пахольчишин Григ.	50.00
В. 276. Коруна Іван	35.00
В. 284. Щурик Паранька	25.00
В. 288. Дуць Дмитро	50.00
В. 288. Мандзій Олiянка	25.00
В. 288. Когут Іван	35.00
В. 295. Мончак Наталія	25.00
В. 296. Собків Василь	25.00
В. 296. Дмитрів Семко	25.00
В. 364. Шийка Ева	25.00
В. 364. Мельник Анна	25.00
В. 371. Романків Григорій	35.00
В. 371. Клоц Іван	50.00
В. 371. Семаник Йосиф	35.00
В. 371. Багда Марія	25.00
В. 371. Малецький Семко	50.00
В. 383. Стельмах Йосиф	35.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	3,595.00
Податок від реальности У. Н. Союзу	1,240.83
Платня головного уряду	676.16
Кошти подорожі і дієти головної контролі У. Н. С.	460.74
Платня помічних сил	305.91
Асекураційні департаменти за лайсенси	270.00
Прибори для членів і відділів	264.76
Лікарі за нових членів	212.00
Інтернешенел Бізнес Корп. за праці	200.00
Соціяльне обезпечення робітників У. Н. С.	115.54
Почта, експрес, телефон і т. п.	93.32
Нагороди за нових членів	84.00
Кошти подорожі і репрезентації	31.20
Печатки для відділів	11.61
Оправа місячних книг	9.00
Нотар за потвердження документів і звітів	7.50

Інвестиції:

Інвестовано в морґеджах	9,600.00
Інвестовано в реальностях	3,217.85
Позички членам на грамоти нових родів обезпечення	3,041.00
Разом	$42,106.50

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем січня осталася	$264,956.56
Прихід за лютий	92,305.82
Разом	$357,262.38
Розхід за лютий	42,106.50
Готівка з кінцем лютого 1937 р. остається	$315,155.88

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 315,155.88
Морґеджі	1,135,498.20
Бонди	1,120,729.83
Реальности	994,147.09
Дім У. Н. Союзу	110,000.00
Позички членам	483,296.00
Разом	$4,158,827.00

Стан довжний:

Фонд посмертний нових родів обезпечення	$3,380,741.17
Фонд адміністраційний	132,767.33
Фонд запомоговий	80,531.75
Фонд народний	5,506.91
Фонд конвенційний	43,344.90
Contingent Fund for protection of Investment and Mortality	225,995.25
Фонд резервовий	13,377.74
Фонд посмертний старого роду обезпечення	68,977.94
Фонд сирітський	207,584.01
Разом	$4,158,827.00

М. Мурашко, гол. предс.
Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗУ

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за лютий 1937 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	9.45	94.	14.18
2.	12.15	95.	3.85
3.	3.15	96.	9.95
4.	2.02	97.	13.05
5.	7.30	98.	2.30
6.	2.25	99.	15.75
7.	13.05	100.	3.60
8.	13.28	102.	27.45
9.	12.60	103.	4.28
10.	2.70	104.	8.10
11.	14.85	105.	11.50
12.	1.36	106.	10.67
13.	11.50	107.	2.30
14.	1.20	108.	3.60
15.	1.57	109.	6.08
16.	6.30	110.	2.70
18.	2.25	112.	11.95
20.	8.10	113.	4.28
21.	8.78	114.	5.20
22.	1.15	115.	1.65
23.	90	116.	7.00
24.	10.58	117.	1.58
25.	1.35	118.	1.15
26.	4.95	120.	9.90
27.	70	121.	12.83
28	8.35	122.	1.60
29.	9.00	123.	9.45
30.	6.75	124.	6.07
31.	10.15	125.	6.52
33.	13.75	126.	5.18
34.	1.25	127.	7.20
36.	10.15	128.	1.35
38.	4.05	129.	70
39.	5.40	130.	17.33
40.	1.58	132.	5.40
42.	7.43	133.	3.15
43.	3.40	135.	4.75
44.	10.80	136.	15.30
45.	14.40	137.	11.03
46.	1.80	138.	3.15
47.	3.40	139.	4.23
48.	2.70	140.	6.55
50.	15.30	141.	45
51.	50	142.	16.65
52.	5.60	143.	4.85
53.	3.15	144.	2.05
54.	1.35	145.	5.90
55.	3.40	146.	5.40
56.	11.50	147.	33.30
57.	8.10	148.	3.15
58.	10.35	149.	5.40
59.	13.05	150.	10.60
60.	2.93	151.	11.93
61.	2.70	152.	1.70
62.	9.25	154.	45
63.	18.23	155.	20.05
64.	8.55	156.	10.15
65.	12.85	158.	13.27
66.	1.15	159.	4.73
67.	6.52	160.	3.35
68.	90	161.	9.25
69.	3.60	162.	1.15
70.	7.43	163.	4.28
71.	25	164.	21.85
72.	3.70	165.	4.05
73.	3.83	167.	4.05
74.	45	168.	4.75
75.	8.55	169.	25
76.	16.42	170.	9.67
77.	5.62	171.	11.03
78.	3.40	172.	10.90
79.	90	173.	4.05
80.	2.85	174.	4.30
81.	7.00	175.	7.87
82.	4.05	176.	11.70
83.	9.45	177.	1.13
84.	1.35	178.	3.15
85.	15.55	179.	12.83
86.	7.90	181.	1.25
87.	9.45	182	6.10
88.	90	185.	6.30
89.	2.25	187.	45
90.	17.32	188.	4.75
91.	19.35	189.	1.15
92.	1.00	191.	6.08
93.	1.35	192.	8.10

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
194.	1.50	294.	3.15
196.	2.95	295.	2.92
197.	70	296.	10.15
199.	25	297.	2.25
200.	14.18	298.	1.15
201.	3.60	299.	2.48
204.	64.35	300.	6.12
205.	3.45	301.	5.65
206.	27.90	303.	2.92
207.	2.48	304.	50
208.	45	305.	4.50
209.	1.35	306.	70
210.	1.13	307.	90
211.	11.70	308.	2.25
212.	90	309.	1.35
213.	16.45	310.	2.70
214.	2.05	311.	1.15
217.	14.18	312.	5.50
218.	9.00	314.	1.60
219.	5.40	315.	25
220.	9.00	316.	9.45
221.	35.78	317.	3.60
223.	31.50	318.	8.33
225.	1.60	319.	4.95
227.	1.35	320.	5.40
228.	3.15	321.	5.85
229.	11.30	322.	1.35
230.	13.27	323.	8.55
231.	7.42	324.	4.73
232.	5.85	325.	3.60
234.	15.75	326.	7.20
235.	10.13	327.	3.40
236.	7.42	328.	90
237.	10.80	329.	25
238.	9.00	330.	11.05
239.	19.13	331.	5.20
241.	1.80	332.	7.13
242.	18.90	333.	3.40
243.	9.00	334.	8.78
244.	1.58	335.	2.50
245.	6.75	336.	15.75
246.	2.02	337.	25
247.	13.10	338.	13.95
248.	4.70	339.	6.07
250.	1.35	340.	1.80
251.	7.00	341.	1.15
252.	4.05	342.	16.88
253.	1.80	344.	2.03
254.	6.75	345.	7.65
255.	3.60	347.	11.25
256.	3.85	349.	5.85
257.	1.80	350.	1.25
258.	5.63	351.	68
259.	8.10	352.	5.20
260.	13.25	354.	67
261.	3.05	355.	2.95
262.	1.50	357.	2.70
263.	2.05	358.	3.15
265.	1.13	359.	8.77
266.	3.38	361.	49.75
267.	3.83	362.	9.25
268.	4.95	363.	12.15
269.	2.25	364.	16.20
270.	12.20	365.	4.60
271.	4.75	366.	3.85
272.	1.80	367.	11,95
273.	2.70	368.	50
274.	4.83	369.	12.85
275.	4.50	370.	5.85
276.	19.57	371.	9.65
277.	12.60	373.	3.15
278.	1.80	374.	3.38
279.	1.80	375.	9.00
280.	4.95	377.	2.70
281.	7.43	378.	2.48
282.	17.35	379.	8.78
283.	8.55	381.	1.15
284.	90	383.	13.05
285.	50	384.	7.90
286.	3.60	385.	11.25
288.	11.93	388.	13.28
289.	3.60	390.	8.33
290.	2.25	392.	1.80
291.	12.38	396.	5.20
292.	29.70	400.	13.05
293.	1.35	401.	1.80

З місячних вкладок від чл.	$2,374.07
Процент від бондів	455.80
Процент від морґеджів	879.75
Сплати морґеджів	420.00
Разом	$4,129.62

РОЗХІД:

Виплати з фонду посмертного:

в. 361. Робак Іван	306.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за Укр. Тижневик	475.00
Платня помічних сил	241.63
Видатки почтові	25.00
Соціяльне обезпечення помічсил	32.75

Інвестиції:

Інвестовано на перший морґедж	1,400.00
Разом	2,480.38

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем січня остала	$62,522.11
Прихід за лютий	4,129.62
Разом	$66,651.73
Розхід за лютий	2,480.38
Готівка з кінцем лютого 1937 р. остається	$64,171.35

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 64,171.35
Морґеджі	174,268.56
Бонди	109,765.26
Реальности	56,650.92
Позички членам	104.00
Разом	$404,960.09

Стан довжний:

Фонд посмертний	$297,980.69
Фонд адміністраційний	106,979.40
Разом	$404,960.09

Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.
М. Мурашко, гол. предс.

Дрібний фабрикант кілків до обуви, вбогий чоловік, занедужав тяжко. Прикликав нотаря та починає диктувати завіщання:

— Найстаршому синові оставляю сто тисяч, середущому даю шістьдесять тисяч, наймолодшому трицять тисяч ... Доньці найстаршій записую сорок тисяч ...

— Перепрошую дуже — перебиває нотар — одначе ваша хата якось не виглядає зовсім, щоб ви були аж такий великий багатий. Чи ви справді маєте такі величезні гроші?

— Алеж пане — каже хорий — я записую кілки до обуви ...

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СПОМИН.

Як довгий час уже минув від наших визвольних змагань! Але коли сяду сам на самоті і пригадаю минуле, то здається, що це діялося щойно вчора. В листопаді 1918 р., я приїхав до Радехова. В той час залунав великий клич: „Український Народе! Вставай, іди здобувати собі вільну державу!"

Вже сини Галицької землі захопили Львів. Яка була це радість! Я враз з іншими біг три милі до Радехова зі села Стовпина, щоб взяти участь у тих великих подіях. Ми не счулися, як прибігли до Радехова. Місточко Радехів знаходилося тоді у взірцевому спокою. По ньому проходжувалися наші стрільці зі жовто-синіми нашивками на австрійських шапках. Одного з них я запитав, де знаходиться військова команда. Він відповів, що в школі.

Зайшов я до цеї нашої команди. Молодий, середнього росту, ще в австрійському однострою сотник, відразу звернувся до мене і подав мені руку, питаючись, звідки я. Я відповів, і сказав дещо про себе і мої заміри. Сотник відповів: „Гарно, пане старший десятнику. Нам тепер дуже потрібно підстаршин". Недалеко від нього, біля столика сидів інший український старшина, теж в австрійськім мундурі. Він по хвилі теж підійшов до мене і привітавшись зі мною, сказав своє прізвище „Макітра". Він був поручник. А по хвилі прийшов зі двору ще один поручник. До них звернувся сотник Косар (це було прізвище сотника) і сказав. „Тепер дамо вам вже трохи спочинку і ви вже не мусітимете вганяти по ночах за вартовими. Тепер це будуть виконувати підстаршини". „Я дуже радий, що троха відпічну", відповів один з поручників і звертаючись до мене теж подав мені руку і сказав своє прізвище. „Ґардзілевич". Я сказав йому своє прізвище, а він, поглянувши на мене хвилю, закликав: „Так це ти Павле! Миж разом три роки до одної школи ходили, а тепер по довгих роках здибаємося знову і то вже в Українській Державі!" Це була надзвичайно радісна хвиля.

Поплили приємні дні служби в Українській Державі. Та не довго я оставав в Радехові. Треба було війська до Львова і мене там вирядили. Та я вже не вспів дійти до самого Львова, тільки остав на передмістю Підзамче. Тай Підзамче треба було скоро лишати і розпочалася облога Львова. Перед моїми очима пересуваються тепер бої під Львовом, а відтак Хировом. Ще далі офензива Галлера, відступ й остаточно концентраційні табори в Дойчґабель в Чехії. Звідтам я конче хотів виїхати до Америки. А коли це не вдалося, то я вернув в 1920 році до дому.

Будучи в Радехові, я конче хотів довідатися, що сталося з бувшими моїми знакомими старшинами, котрі то перші той Радехів зорґанізували і відобрали всі маґазини від мадярів. Отож довідався я в році 1921 таке: поручник Филип Ґардзілевич вернув з Великої України, в часі, коли Українська Галицька Армія перейшла на бік Петлюри. Поляки зловили його й заслали в концентраційний табор в Бродах і там наперед його смертельно мучили, а потім вивели під ліс і розстріляли. Рідня довший час не знала, що з ним сталося і пізніше щойно довідалися, що він лежить під лісом закопаний.

Доля поручника Макітри теж була незавидна: Він також вернув з Великої України, пережив тиф, польські табори й знеможений осів в Радехові. Ляхи не дали йому посади. З фаху він був учитель. Та Макітра щодня ходив до Українського Народного Дому, вчив співу і вів аматорський кружок. Коли я виїхав до Америки, то довгий час нічого не чув про нього.

Щойно по вісімнацятьох роках один мій тоґариш приніс мені вістку (ще заки я вспів вичитати її в часописах), яка мене немов вогнем запекла: поляки засудили поручника Макітру, по вісімнацятьох роках від закінчення війни, на кару смерти, і то за те, що він колись, в часі війни, мав десь на суді сказати, щоб поляків розстрілювати. Шляхом амнестії замінено йому цю кару на пятнацять літ тюрми. Тепер оборона зголосила відклик до найвищого суду.

Процес коштує гроші, а рідня засудженого тих грошей не має. Тому добре було би, якби українці з Радехівщини прийшли на поміч цьому заслуженому воякові української армії і зложили свої жертви на покриття коштів процесу. Жертви можнаб слати через місцеві збіркові комітети, які требаб творити, або безпосередньо через Обєднання.

Павло Ленчук,
Ню Йорк, Н. И.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, О.

На повенян.

Дня 30. січня б. р. завитала до місцевого відділу ч. 14 С. У. А. головна предсідниця пані Анастасія Ваґнер. На привітання відділ улаштував „бенкет" в домі членкиці пані Юлії Боґус. Голову привитала заступниця голови пані Катерина Ділай, разом з присутніми членицями. Забава була переривана ріжними промовами. Вкінці забрала слово пані А. Ваґнер, а подякувавши за приняття, пояснила ціль, значіння, стремління і розвій Союзу Українок, заохочуючи жіноцтво до дальшої спільної праці.

Гром. Кравчишин (муж члениці) підкреслив у своїй промові поступ і працю жіноцтва.

Пані Олексик зазначила у своїй бесіді, яку велику ролю грає жінка на полі народнім і в родині.

Потім на зазив містоголови пані К. Ділай зложили на повенян по $1: А. Ваґнер, К. Ґабрівська, З. Чубінська, Е. Лялюк, А Коберська, Гр. Кравчишин, Олексик, Голубець; по 50 ц.: К. Ділай, М. Тулай, М. Білецька, Ліска, З. Лазука, Ю. Боґус, Н. Миґас, М. Кравчишин, Капраль; по 25 ц.: Чорній, Биць. — Разом $13.

Гроші вислано до Червоного Хреста через Обєднання.

Марія Тулай.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

КОЛЯДА НА ВИЗВОЛЬНУ БОРОТЬБУ.

8 від. ОДВУ в Клівленд, О.: По $5: І. Третяк, ОУо. Вадіс-Форнітюр Ко.; по $3: М. Зузек, Н. Зінків, С. Лапиш, М. Стельма, В. Пацьорка; по $2: Н. Ковтолюк, О. Кульчицька, І. Ґаврилич, М. Розуміло, М. Цепко, В. Бзовий, І. Савко, П. Свереда, К. Зборовська, А. Нагірна, Н. Декан, М. Рурич, А. Капляш, С. Іванчук, Г. Олійник, М. Лазута, А. Білінський, А. Юзва, В. Мохнач, І. Чайківський, адв. О. Малицький, М. Гаврилюк, Ш. Рудек; по $1.50: І. Скоп; по $1: Д. Країло, С. Бобко, В. Гвоздик, О. Сонич, О. Клепак, Евс. Калита, І. Терлецький, о. Мереньків, І. Волянський, А. Льорет, П. Головчак, А. Барбер, О. Запоточний, В. Волянський, А. Філь, М. Форналь, М. Габринський, П. Гнаток, Н. Третяк, Н. Волошин, О. Дзьобан, Г. Коростинський, Ю. Кузик, М. Карась, М. Заяць, І. Глущик, М. Бойко, В. Марпрік, Т. Грущак, С. Лихва, І. Цеплий, В. Чухран, С. Мокріцький, Й. Орлінський, М. Потихач, М. Сорочак, Н. Липяк, М. Петрівський, М. Смільчак, С. Пелех, І. Палівода, Ф. Турчик, Р. Мовчко, А. Лодинська, В. Цвірчак, П. Дорош, В. Довбуш, Й. Бойчик, Н. Страп, І. Бочинський, В. Кобулянський, К. Карабін, М. Лещишин, М. Палівода, І. Улан, І. Галущак, В. Форемний, Д. Базар, І. Миляніч, І. Клепчак, М. Притуляк, М. Марочко, Й. Хміль, М. Вербінський, Ю. Качмарик, К. Лобур, І. Капраль, Й. Клипка, В. Сушельницький, В. Коць, Д. Дорош, Т. Довбуш, М. І. Колодій, Н. Стрібицький, Н. Чубінський, Т. Іваночко, Ю. Гірняк, Т. Недбальський, А. Ґоїк, С. Ґоїк, Т. Папа, Н. Пелехатий, Й. Ґбур, О. Зарічний, І. Любінський, І. Сарахман, М. Чічота, Г. Степаник, В. Петро, В. Стема, В. Козир, С. Палівода, М. Гопко, Т. Бандура, Д. Підсадний, Гевусь, М. Федорчак, І. Ліска, Т. Грицай, Ю. Коваль, В. Павлик, Т. Деніс, Д. Загута, Г. Собота, о. М. Запарнюк, М. Кривий, друкштор на 11 вул., І. Клим, І. Писарчук, В. Вапик, І. Колода, Т. Федорчак, С. Котович, І. Филипів, І. Телеп, І. Шанлерський, Й. Угрин, А. Куривко, М. Скавронський, М. Кліщинський, А. Мураль, І. Бдзіль, І. Роборецький, І. Попіль, І. Милянич, П. Сперида, П. Головчак, Ст. Іванчук, Д. Савчук, Н. Задорецький, S. Коруп, Й. Труш, Ю. Гірняк, Т. Грицай, Д. Шмаґала, Т. Бобецко, М. Притуляк, М. Гаврилюк, М. Шепко, І. Попович, М. Ґаврик, А. Кузьменко, Н. Сало, Д. Пилипишин, М. Волошин, І. Гаврилюк, І. Швайв, А. Панасюк, В. Баландій, І. Бабяк, Н. Бусько, Д. Малко, Д. Біґановський, А. Шалапій, Г. Конет, Н. Капраль, Д. Короташ, Й. Шелестав, В. Гузіль, С. Щербетчук, І. Турчик, М. Юрдига; по 75 цнт.: С. Якимів; по 50 цнт.: Вербинський, С. Кантюх, А. Розґан, К. Кужда, П. Лежан, Н. Бусько, Т. Папа, П. Коваль, С. Щербатюк, А-нія Сарахман, В. Форемний, А-сія Нагірна, В. Нагірний, Ст. Гуник, Мих. Любінський, Н. Ольховий, М. Сентий, В. Гузіль, М. Біло, Е. Смільчак, І. Волошин, І. Юник, І. Маранчак, П. Лемещук, А. Цапик, К. Свіжинський, В. Кулян, Іг. Жабський, І. Добрянський, М. Стойка, В. Владика, К. Варечинський, Й. Жовківський; по 30 цнт.: П. Олексій; по 25 цнт.: П. Коберська, Ф. Шіфко, Дж. Робінсон.

(Тут входить також виказ коляди, зібраної на визвольну боротьбу на Святій Вечері, що відбулася 16-го січня 1937 р. Рівнож входить тут коляда, зібрана в Лейквуд, О. та Вест Бруклин). Разом від 8. О.Д.В.У. в Клівленд заколядував $200.

8 Від. МУН в Клівленд, О. Колядувати ходили: М. Лев, А. Труш, Н. Юрочко, Мих. Бусько, Едвард Кравчук, Полевчак, М. Шмаґала, Ст. Шмаґала, Н. Бобечко, Дж. Лев, В. Кліш, М. Голубець, Ст. Труш. Зложили по $2: М. Бурко, де ля Пляінте, І. Бджіль, Д. Шмаґала, S. Семенчук, Ст. Митросевич, Н. Голубець, Осип Труш, Л. Парило, П. Кравчишин, Н. Павлюк, І. Грот; по $1: І. Занько, А. Занько, І. Сподар, І. Романчук, І. Самсін, Г. Кравчишин, В. Сенюк, І. Роборецький, Ст. Жеруха, І. Шашковський, Н. Задорецький, п-і Тускливич, Ст. Єднак, П. Полевчак, Т. Даниловичч, А. Спішак, П. Чайка, П. Яким, І. Касіян, Ст. Чорній, Ф. Ольховий, Ст. Кравчук, М. Лев, Н. Бобечко $1.50, Н. Камінський, М. Шмаґала, О. Федак, Ст. Федак, І. Соловій, Ст. Білик, М. Рачковський, Т. Бобечко, І. Попович, М. Дальний, Ст. Вітик, Ст. Стойко, Ст. Ґерек, П. Шелеста, В. Кліш, П. Лесько, п-і Кліш; по 75 цнт.: Й. Жолкевський; по 50 цнт.: М. Сподар, Т. Левицький, Й. Небожук, Н. Шийка, Н. Занько, В. Венц, П. Роборецький, А. Мельник, п-і Вол, Й. Жеруха; Й. Стойка, М. Сентий, П. Пашахник, Біл Гона, Говард Гоммель. Разом $68.75.

12 Від. ОДВУ в Філядельфії, Па. По $5: Й. Михайлюк; по $3: С. Рутецький, М. Самбір, Й. Малендевич; по $2: Гавр. Слободян, Т. Федусь, Т. Свистун, В. Іванковський, Й. Ваврів, Українсько-американські Горожане, М. Несевич; по $1: Г. Шаґала, Н. Москович, В. Ситкевич, П. Кобильник, М. Шеремета, М. Головатий, І. Пеленський, Іл. Кісь, П. Протакевич, О. Бережницький, М. Рибак, Н. Ганас, М. Шевалюк, М. Дубас, І. Баґрій, Г. Модрук, М. Сосовий, М. Шеґда, М. Молчанов, Ст. Крайник, Ст. Ялечко, Ав. Колодій, К. Ворончак; В. Сапалюк; по 75 цнт.: І. Дмитрик; по 50 цнт.: М. Білий, І. Кравчук, Гр. Держак, І. Кутельмах. Разом $54.75.

18 Від. ОДВУ та 71 від. МУН в Пасейку, Н. Дж. По $2 зложили: Д. Фенканин, М. Луців; по $1.50: п-і Пастернак, М. Еліяш; по $1: А. Луцийко, М. Лодін, І. Тибень, В. Лелит, І. Лещишин, о. Телеп, Ок. Паробій, Гр. Працович, М. Шевчук, О. Минюпа, М. Іваськів, п-і Чаплаш, В. Кімак, Т. Скоробогатий, Ст. Маїк, І. Долінський, О. Березівський, С. Хомяк, Б. Гірчиця, М. Лелит, О. Підгорецький, П. Звір, І. Живіцький, М. Філь, о. Ст. Мусійчук, П. Припхан, М. Кость, Й. Сосонка, О. Комар, М. Сарахман, М. Тимочко, А. Терпко, Т. Ільків, Ст. Гузян, М. Табачук, О. Боднарчук, О. Боднарчук, о. А. Уляницький, І. Ладичка, М. Кій, І. Завада, Н. Лапінський, Д. Поташник, Гр. Лучка, п-і Сороковська, п-і Пшиняк, Л. Візняк, І. Гук, Н. Горик, А. Ткачук, А. Семинович, П. Ільків, А. Федорчак, А. Щербак, А. Калиняк, М. Ховзун, І. Труш, І. Раманчук, А. Дерій, І. Лодін, Ст. Ридуш, Іл. Михалчук; по 50 цнт.: Ю. Колисар, В. Комар, Ю. Нестор, І. Даннс, Н. Н., М. Бунґа, А. Шевчик, П. Голютяк, Н. Качур; Н. Станчак, Л. Кіча 35 ц.; М. Михайлишин 25 ц., п-і Ферець, Г. Яськів, Г. Яценяк, В. Роздільський, Т. Прасович, Ст. Куцах, Т. Хащовський, п-і Прочко, п-і Малинович, Й. Шевчик, П. Рибенський, п-і Яцищак, І. Славич, І. Куцах, М. Петрувчак, В. Маріюшин, І. Микита, П. Андронишин, М. Микита. Разом переслано до ЦУ $81.50.

(Колядувати ходили з 71 від. МУН І. Мусійчук, Ст. Сосонка, А. Фенканин, А. Скоробагата, Вол. Фенканин, Ст. Процович, І. Лищишин — з 18 від. ОДВУ: О. Березівський, Д. Фенканин, І. Ладичка, М. Філь).

19 Від. УЧХ ОДВУ в Ню Гейвен, Конн. Колядувати ходили: М. Хавлюк, Фр. Ґіна, А. Хобузяк, С. Плуговська, М. Ґіна, С. Мечник, С. Березіцька. Зложили по $2: о. Р. Волинець, Й. Бережницький, Й. Рижевський, М. Тайзир, М. Навроцький; по $1: П-і Шалаґан, А. Плуговський, А. Дибас, А. Біловус, К. Стасюк, Василик, Д. Мечник, В. Бойко, Ю. Блаґітка, А. Кулик, І. Вітенко, В. Вітенко, А. Запарнюк, В. Почкур, А. Чайковська, І. Підлісний, Н. Плуговський, Й. Бурбела, О. Ґіна, Т. Голубович, Ю. Пастушенко, Д. Небор, П. Ґречаник, Н. Касіян, А. Швець, А. Фамаркіє, І. Каськів, Г. Ґливак, П-а Володкевич, п-і Литвинюк, п-і Волинець, п-і Баґарич, Г. Войтович, А. Хобузяк, П. Тодорчук, П. Настка, С. Дикун, Н. Лотоцька, М. Патинок, О. Бережний, Т. Дяхневич, А. Каролик; по 75 цнт.: П-і Цізенко, Ш. Топольніцька; по 50 цнт.: Н. Хабінець, В. Яліс; А. Бурґон 30 ц.; М. Фурс, Мурин, П. Стать, п-і Стояк. Фрізов — 25 ц., п-і Василик — 25 ц., п-і Піжська, І. Хомета, В. Гречаник, П. Матвійчук, Г. Надзьоба, М. Самхара, І. Плуговський, С. Рожевський, п-і Консевич, А. Малішевський, Б. Возьнр — 25 ц., В. Бойко — 10 ц., І. Івашкевич, Гілярко — 30 ц., Н. Ничач. Разом $55.50.

30 Від. УЧХ ОДВУ в Ню Йорку, Н. Й. Колядувати ходили: Т. Мостинська, А. Гораль, А. Гладун, М. Гук, М. Білик. Зложили по $5: д-р І. Смит, п-і і п. Осадчуки; по $2: В. Гораль; по $1: П. Босак, М. Гурин, п-і Карапура, Пирка І., Кожушко, І. Чорній, п-і Червінська, Гр. Нечуп, Ольга Сембай, М. Гладуш, К. Маслощук, І. Букель, Й. Кузьма, Гарри Максіян, М. Перець, І. Колтун, М. Мостиський, М. Бойчук, І. Гладун, П. Покладок, В. Гук, В. Червінський, Клименко, Н. Гаврілко, М. Близнак, А. Сивець, М. Скубова, А. Воробець, М. Черняк, М. Пеленьо, І. Харамбура, Павличенко, Д. Ґула-Гузар, І. Волощук, П. Стасюк, М. Ляхович, С. Аструб, М. Білик, В. Кацюбій (рідна школа), М. Білик (рідна школа); по 50 ц.: П. Гудима, Дж. Реліґан — 25 ц., Дж. Мурфі — 25 ц., Завойко — 25 ц., Л. Митецький. Разом $54.25.

ҐВАЙТСТАВН, Л. АЙ.

Коляда на Рідну Школу.

Урядники і члени тов. Просвіта, від. 129 У. Н. Союзу, а саме, Іван Ґолощецький, Максим Олексів і Михаїл Дзярський пішли колядувати на Рідну Школу та зібрали на ту ціль $21.50. Коляду зложили: І. Деревляннний і Н. Дроздик по $2; а по $1: С. Олашинець, М. Ґарасимів, С. Войтенко, В. Левицький, Юлія Тиханська, І. Головецький, М. Луців, М. Баран, І. Бринь, Й. Драґан, М. Мрикало, А. Кавка, М. Дзярський, М. Олексів і В. Мороз; по 50 ц.: І. Дилай, Евдокія Гарасимів, Т. Кобаснюк, Софія Марич і М. Соха, а І. Криніцький 25 ц. Разом заколядовано $21.75, а що розходу було 25 центів, то $21.50 вислано через Обєднання на Рідну Школу.

М. Дзярський.

РАДІО.

НЮ ЙОРК, Н. И.

У вівторок дня 16. березня передасть стація W.O.R. (Sinfonieta, Alfred Wallenstein) о годині 10. вечером між іншими точками три мініятури для орхестри, скомпоновані відомим українським композитором Павлом Печенігою-Углицьким.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ.

(130)

Та хоч малі дикуни перемогли на хвилю свій страх і приняли воєвничу поставу, проте їх мязи були спаралізовані до тої міри, що кинені ними списи не полетіли далеко і не зробили наступаючим малпам ніякого зла. Тепер вся енергія дикунів вступила їм в пяти й обернувшись, вони почали з цілої сили втікати. Їм на ноги наступали малпи.

Прийшовши під колибу, в якій мав бути захований Тарзан, Зу-До почав надумуватися, як дістатися до середини. Покрутивши троха носом він напер своїми могутніми раменами на бельок, на якому спочивав дах колиби і перевернув його. Тепер він увійшов до середини. На землі лежав звязаний його давній друг Тарзан. Він був живий і Зу-Дові радісно забилося серце.

Зу-До схилився над Тарзаном і випитував, чи йому чого не бракує. „Нічого", відповів Тарзан. „Тільки візьми мене і занеси вглуб нетрів". Зу-До взяв Тарзана у свої обійми і поволи подався до частоколу. За ним слідували інші малпи, бурмочучи собі щось під носом. Вони відходили спокійно, не звівши фактично з ніким дійсної боротьби.

По короткому часі їх всіх покрила темінь нетрів. Зу-До ще далі ніс Тарзана на руках. Та здавалося, що це для нього не справляло великих зусиль. Тарзан тимчасом роздумував над тим, де могли знаходитися Олд Таймер і Калі Бвана. Він вже два рази мало що не переплатив своїм життям рятуючи їх від смерти. А тепер вони без нього готові знов попасти в небезпеку.